

Kasvun ja oppimisen lautakunta 27.09.2023 § 138

§ 138

Vuoden 2024 Espoo-strategian linjaukset ja tavoitteet sekä talousarvioehdotus ja vuosien 2025-2026 taloussuunnitelma, Kasvun ja oppimisen lautakunta

Valmistelijat / lisätiedot:
Talmat Maarit
Mattila Virpi
Richter-Lahtela Cilla
Erma Tapio
Nurmi Juha
Lehtomäki Kristina
Turunen Jaana
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Rinta-Aho Harri

Kasvun ja oppimisen lautakunta tekee vuoden 2024 talousarviota ja vuosien 2025-2026 taloussuunnitelmaa koskevan esityksen kaupunginjohtajan talousarvioehdotuksen valmistelua varten liitteiden mukaisesti. Toimialalle varataan mahdollisuus tehdä teknisiä tarkennuksia.

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa vastaukset raha-asia-aloitteisiin liitteen mukaisesti.

Käsittely

Kasvun ja oppimisen toimialajohtajan estyneenä ollessa asian esitteli talous- ja hallintojohtaja Timo Ketonen. Esittelijän kokouksessa tekemä muutos liitteeseen on huomioitu pöytäkirjassa.

Puheenjohtaja Räf teki Koposen, Hellströmin, Wallsin, Saikkosen, Klingin, Kosken ja Vanhasen kannattamana seuraavan lisäesityksen:

”Espoo tarinan mukaan Espoo on oppimisen ja sivistyksen kärkikaupunki. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi kasvun ja oppimisen lautakunta toteaa, että suomenkielinen perusopetus edellyttää budjettiesitykseen 7 miljoonan euron lisäystä, jotta yleisopetuksen ryhmäkoosta voidaan pitää nykytasolla. Yleisopetuksen keskimääräisen laskennallisen ryhmäkoon arvioidaan nousevan 14,2 oppilaasta noin 15,6 oppilaaseen. Palkkatason nousun, oppilasmäärän kasvun, erityisopetuksen tarpeen kasvun ja monikielisten oppilaiden osuuden kasvu nostavat määrärahatarvetta. Koulunkäyntiohjaajien turvaaminen vähintään nykytasolla on välttämätöntä.

Vuonna 2024 lukioiden opiskelijamäärä kasvaa 4,6 %.
Lukiokoulutukseen kohdistuu 2,1 miljoonan euron lisästarvetta, jotta kurssitarjonta pystytään pitämään nykytasolla. Tämä vastaa 350 kurssia (vuosiviikkotuntia). Lisäksi lukiokoulutukseen esitetään laskennallisen

ryhmäkoon kasvattamista 23,1 opiskelijasta 25,5 opiskelijaan. Opetussuunnitelmauudistus, laajennettu oppivelvollisuus sekä maksuton toinen aste lisäävät hallinnollista työtä ja nostavat tulosyksikön kustannuksia. Näiden kustannusten täysimääräinen korvaaminen valtionhallinnon toimesta on epävarmaa. Vuonna 2023 hyväksytyyn uuden hallitusohjelman mukaisesti lukiokoulutuksessa panostetaan valtakunnallisesti opinto-ohjaukseen ja moniammatilliseen tukeen. Lisäksi hallitus säätää lukiolaisille oikeuden tukiopetukseen. Näidenkään kustannusten määrä ei ole vielä tiedossa.

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen osalta budjettivajaus on 1,7 miljoonaa euroa. Lautakunta pitää tärkeänä, että avoimessa varhaiskasvatuksessa asukaspuistojen määrää ei vähennetä. Lisäksi lautakunta pitää tärkeänä mahdollisimman monipuolisen varhaiskasvatuksen palveluvalikoiman tarjoamisen. Perheelle pitää olla mahdollisuus valita myös kotihoito. Espoo-lisä tulisi olla tasolla, joka mahdollistaa alle 2-vuotiaan hoidon kotona, mikäli varhaiskasvatukseen osallistuminen ei ole oleellista lapsen kielellisen tai muun kehityksen kannalta. Päiväkotiapulaisen tehtävä on pilotoitu syksyn aikana yhteensä 18 päiväkodissa. Lautakunnan mielestä pilottia tulisi jatkaa ja myöhemmin vakinaistaa. Lautakunta kiinnittää huomiota siihen, ettei tähän ole budjetissa varattu määrärahaa. Myös hankerahoitus 2 milj. euroa tulisi sisällyttää budjettiin.

Nuorten työllistymistä tuetaan kesä- ja yritysseteleillä, joihin ovat oikeutettuja vähintään 15 vuotta ja enintään 19 vuotta täyttävät espoolaiset. Lautakunta toivoo, että kesäseteleitä myönnetään vuonna 2024 kysyntää vastaavasti.

Lasten ja nuorten palvelut ovat merkityksellisin investointi tulevaisuutta ajatellen. Kasvavan kaupungin tarpeisiin, tarvitaan riittävät ja tarkoituksenmukaiset koulu, lukio ja päiväkotitilat. Kohoavat vuokratkustannukset eivät saa rasittaa toiminnan budjettia.

Lopuksi Espoon kasvun ja oppimisen lautakunta edellyttää, että lautakunnalle tuodaan käsiteltäväksi investointiohjelma toimialan valmistelun pohjalta.”

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja Räf tiedusteli, voidaanko puheenjohtajan tekemä lisäesitys esittämä hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Esittelijä jätti eriävän mielipiteensä lautakunnan esittämien menolisäysten osalta.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta

1

teki vuoden 2024 talousarviota ja vuosien 2025-2026 taloussuunnitelmaa koskevan esityksen kaupunginjohtajan talousarvioehdotuksen valmistelua varten liitteiden mukaisesti seuraavilla lisäyksillä:

Suomenkielinen perusopetus + 7 miljoonaa euroa

Perustelut:

Espoo tarinan mukaan Espoo on oppimisen ja sivistyksen kärkikaupunki. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi kasvun ja oppimisen lautakunta toteaa, että suomenkielinen perusopetus edellyttää budjettiesitykseen 7 miljoonan

euron lisäystä, jotta yleisopetuksen ryhmäkoko voidaan pitää nykytasolla. Yleisopetuksen keskimääräisen laskennallisen ryhmäkoon arvioidaan nousevan 14,2 oppilaasta noin 15,6 oppilaaseen. Palkkatason nousun, oppilasmäärän kasvun, erityisopetuksen tarpeen kasvun ja monikielisten oppilaiden osuuden kasvu nostavat määrärahatarvetta. Koulunkäyntiohjaajien turvaaminen vähintään nykytasolla on välttämätöntä.

Lukiokoulutus + 2,1 miljoonaa euroa

Perustelut:

Vuonna 2024 lukioiden opiskelijamäärä kasvaa 4,6 %.

Lukiokoulutukseen kohdistuu 2,1 miljoonan euron lisästarvetta, jotta kurssitarjonta pystytään pitämään nykytasolla. Tämä vastaa 350 kurssia (vuosiviikkotuntia). Lisäksi lukiokoulutukseen esitetään laskennallisen ryhmäkoon kasvattamista 23,1 opiskelijasta 25,5 opiskelijaan. Opetussuunnitelmauudistus, laajennettu oppivelvollisuus sekä maksuton toinen aste lisäävät hallinnollista työtä ja nostavat tulosyksikön kustannuksia. Näiden kustannusten täysimääräinen korvaaminen valtionhallinnon toimesta on epävarmaa. Vuonna 2023 hyväksytyin uuden hallitusohjelman mukaisesti lukiokoulutuksessa panostetaan valtakunnallisesti opinto-ohjaukseen ja moniammatilliseen tukeen. Lisäksi hallitus säätää lukiolaisille oikeuden tukiopetukseen. Näidenkään kustannusten määrä ei ole vielä tiedossa.

Suomenkielinen varhaiskasvatus + 3,7 miljoonaa euroa

Perustelut:

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen osalta budjettivajaus on 1,7 miljoonaa euroa. Lautakunta pitää tärkeänä, että avoimessa varhaiskasvatuksessa asukaspuistojen määrää ei vähennetä. Lisäksi lautakunta pitää tärkeänä mahdollisimman monipuolisen varhaiskasvatuksen palveluvalikoiman tarjoamisen. Perheelle pitää olla mahdollisuus valita myös kotihoito. Espoo-lisä tulisi olla tasolla, joka mahdollistaa alle 2-vuotiaan hoidon kotona, mikäli varhaiskasvatukseen osallistuminen ei ole oleellista lapsen kielellisen tai muun kehityksen kannalta. Päiväkotiapulaisen tehtävä on pilotoitu syksyn aikana yhteensä 18 päiväkodissa. Lautakunnan mielestä pilottia tulisi jatkaa ja myöhemmin vakinaistaa. Lautakunta kiinnittää huomiota siihen, ettei tähän ole budjetissa varattu määrärahaa. Myös hankerahoitus 2 miljoonaa euroa tulisi sisällyttää budjettiin.

Nuorten työllistyminen

Perustelut:

Nuorten työllistymistä tuetaan kesä- ja yritysseteleillä, joihin ovat oikeutettuja vähintään 15 vuotta ja enintään 19 vuotta täyttävät espoolaiset. Lautakunta toivoo, että kesäseteleitä myönnetään vuonna 2024 kysyntää vastaavasti.

Vuokratkustannukset

Perustelut:

Lasten ja nuorten palvelut ovat merkityksellisin investointi tulevaisuutta ajatellen. Kasvavan kaupungin tarpeisiin, tarvitaan riittävät ja tarkoituksenmukaiset koulu, lukio ja päiväkotitilat. Kohoavat vuokratkustannukset eivät saa rasittaa toiminnan budjettia.

Toimialalle varataan mahdollisuus tehdä teknisiä tarkennuksia.

2

antoi vastaukset raha-asia-aloitteisiin liitteen mukaisesti.

3

edellyttää, että lautakunnalle tuodaan käsiteltäväksi investointiohjelma toimialan valmistelun pohjalta.

Esittelijä jätti eriävän mielipiteensä lautakunnan esittämien menolisäysten osalta.

Selostus

Lähtökohdan vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2025–2026 taloussuunnitelman valmistelulle muodostavat Espoo-tarina, valtuuston vuonna 2020 hyväksymän ja kesäkuussa 2022 päivitetyn Taloudellisesti kestävä Espoo -ohjelman linjaukset ja tavoitteet, yleinen taloudellinen tilanne ja toimintaympäristön kehitys sekä uusi hallitusohjelma ja valtion julkisen talouden suunnitelma ja kuntatalousohjelma.

Vuosien 2024–2026 talouden suunnittelua tehdään erittäin epävarmoissa olosuhteissa. Venäjän hyökkäyssodan jatkuminen Ukrainaan on aiheuttanut useita talouteen negatiivisesti vaikuttavia ilmiöitä. Energian hinnan nousu, inflaatio, korkojen nousu sekä rakennusalan heikko suhdanne varjostavat talouden näkymiä. Valtiovarainministeriö ennusti kesäkuussa kuluvan vuoden bruttokansantuotteen pysyvän viime vuoden tasolla ja ensi vuonna talouden kasvavan 1,4 prosenttia. Kesän jälkeen monet ennustelaitokset ovat alentaneet talouden ennusteita kuluvalle ja ensi vuodelle. Tämä näkyy myös kaupungin ensi vuoden päivitetyissä tuloarvioissa. Kaupungin vuoden 2023 rahoituspohjaa parantavat vielä Sote- ja pelastustoimen siirtymävaiheen korkeammat verotulot ja ns. verohännät, jotka oikaistaan vuonna 2024. Vuonna 2024 verotulot laskevat vuoden 2023 tasosta ja yleisen taloustilanteen takia on ensi vuoden maanmyyntituottojen arviota jouduttu myös laskemaan. Valtionosuuksien määrä tarkentuu loppuvuoden aikana, kun sote-uudistuksen vaikutukset tarkentuvat ja uuden hallitusohjelman kuntatalousvaikutukset tarkentuvat. Espoon rahoituspohjan näkymät vuosille 2024–2025 ovat selvästi vuotta 2023 heikommat.

Vuonna 2023 inflaation ennustetaan olevan keskimäärin noin 5 prosenttia kansallisella kuluttajahintaindeksillä mitattuna mutta tasaantuvan ensi vuonna lähelle keskuspankkien tavoittelemaa 2 prosentin kasvuvauhtia. Korkeaksi kohonnut hintataso ja korkojen nousu vähentävät kysyntää ja hintapaineet helpottavat vähitellen. Työllisyyden ennustetaan kasvaa taas ensi vuodesta lähtien ja vuonna 2025 työllisyysaste on 74,6 prosenttia ja työttömyysaste 6,6 prosenttia.

Toimialat ja tulosyksiköt laativat talousarvioesityksensä enintään talousarviokehityksen valmisteluohjeessa annetun menojen kokonaiskasvu-%:n mukaiseksi. Kehyksessä on turvattu nykyisten palvelujen taso ja lisätty määrärahoja kasvavaan palvelutarpeeseen sekä kustannustason nousuun ja palkkaratkaisun kustannusvaikutuksiin. Käyttötalouden kehysten valmistelu on tehty tulosyksikkötasolta lähtien. Tulosyksikkötason valmistelussa pohjana toimii Take-kehukset, joiden laadinnassa huomioidaan ns. perusuran mukainen kasvu ja sitä vähentävät Take-toimenpiteiden vuosittaiset tuottavuustavoitteet. Perusuran mukaisessa kasvussa on huomioitu palvelujen kohdeväestön tai palvelutarpeen

kasvua, kuntien kustannus- ja palkkakehitystä hyvin kuvaava peruspalvelujen hintaindeksin muutos sekä TakE-ohjelmassa asetetut tuottavuustavoitteet.

Investointiohjelmaa valmistellaan voimassa olevan ja vuoteen 2031 asti ulottuvan ohjelman investointikaton mukaisesti.

Vuoden 2021 arviointikertomuksessa tarkastuslautakunnan suosituksena on, että talouden tasapainotuksen ja tuottavuuden sopeuttamisohjelman toteuttaminen on välttämätöntä kaupungin ja konsernin talouden kestäväen tasapainon saavuttamiseksi ja sote-uudistuksen tuomiin muutoksiin sopeutumiseksi. Talouden tasapainottamis- ja tuottavuustoimenpiteiden toteuttamista on määrätietoisesti jatkettava, jotta Espoon kaupunkikonsernin talous saadaan kestäväen tasapainoon asukkaiden peruspalvelut turvaten.

Kasvun ja oppimisen toimialan talousarvioehdotuksen lähtökohdat vuodelle 2024

Kasvun ja oppimisen toimialan toimintatulot kasvavat n. 3,3 milj. eurolla eli n. 7,6 prosentilla vuoden 2023 muutettuun talousarvioon verrattuna. Tulojen kasvuun vaikuttaa lähinnä hankerahoituksen kasvu.

Toimintamenot kasvavat n. 49,2 milj. eurolla eli n. 6,3 prosentilla vuoden 2023 muutettuun talousarvioon verrattuna. Menojen kasvu aiheutuu pääosin henkilöstökulujen, palvelujen ostojen sekä kiinteistömenojen kasvusta. Henkilöstökulujen kasvuun vaikuttaa mm sopimuskorotukset, volyymimuutokset varsinkin varhaiskasvatuksessa ja lukio-opetuksessa. Palvelujen ostojen kasvua selittää pääosin sisäisten palveluiden ja aterioiden hinnankorotukset.

Tulosityksiköt ovat noudattaneet tiukkaa menokuria annetun kehyksen sisällä optimoiden toiminnan laajuutta, painopisteitä ja sisältöä. Toimintaa tehostetaan järjestämällä palvelut vähemmin resurssein laajemmalle ja heterogeenisemmalle asiakasjoukolle.

Päätöshistoria

Liitteet

- 1 Suomenkielisen varhaiskasvatuksen tulosityksikön talousarvioesitys 2024 ja suunnitelma 2025-2026
- 2 Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikön talousarvioesitys 2024 ja suunnitelma 2025 ja 2026
- 3 Suomenkielisen toisen asteen koulutuksen ja nuorisopalvelujen tulosityksikön talousarvioesitys 2024 ja taloussuunnitelma 2024-2026
- 4 Raha-asia-aloitteet 2024

Oheismateriaali

- Kasvun ja oppimisen toimialan lautakunta-/tulosityksikkökohtainen kehysjako

Tiedoksi